

VISOKA POSLOVNA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA U NOVOM SADU

POSEBNI OBLICI TURIZMA

PRIRUČNIK ZA VEŽBE

dr Aleksandra Dragin, redovni profesor

NOVI SAD, 2021. GODINA

PREDGOVOR

Predmet Posebni oblici turizma namenjen je studentima II godine osnovnih studija smera Turizam i hotelijerstvo Visoke poslovna škola strukovnih studija u Novom Sadu. Kroz nastavne jedinice, studenti će ovladati potrebnim znanjima iz različitih oblika turizma koji su dominantni u Srbiji, odnosno u svetu, a upoznaće se i sa oblicima turizma koji su u povoju, a u tendenciji da postanu sve rasprostranjeniji na turističkom tržištu (domaćem i inostranom).

Tako će se obraditi sledeći oblici turizma: velnes, medicinski turizam, nautički turizam, krstarenja, ruralni, industrijski, kulturni, ekoturizam, ski, lovni, poslovni, biciklistički, mračni, „slam“, volonterski, komunistički, arhitekturizam. Jedna nastavna jedinica je posvećena i tematici kategorizacije netipičnih ugostiteljskih objekata za smeštaj, svojstvenih određenim oblicima turizma, koji često ne podležu kategorizaciji uređenoj nacionalnim zakonskim okvirima. Poslednja celina se odnosi na razmatranje praćenje turističkog prometa zasnovanog na račun posebnih oblika turizma, pri čemu u statistici širom sveta često dolazi do „nevidljivih kontigenata turista“.

Vežbe iz predmeta Posebni oblici turizma koncipirane su tako da se istakne samostalnost u radu studenata njihovom vlastitom izradom sajta. Na taj način studenti će biti u mogućnosti da putem savremenih alatki predstave odabranu temu vezanu za određenu nastavnu jedinicu predmeta. Ova veština će svakom studentu biti korisna i u njegovom budućem poslovanju, kako bi globalno na tržištu bio vidljiviji, konkurentniji i samim tim uspešniji.

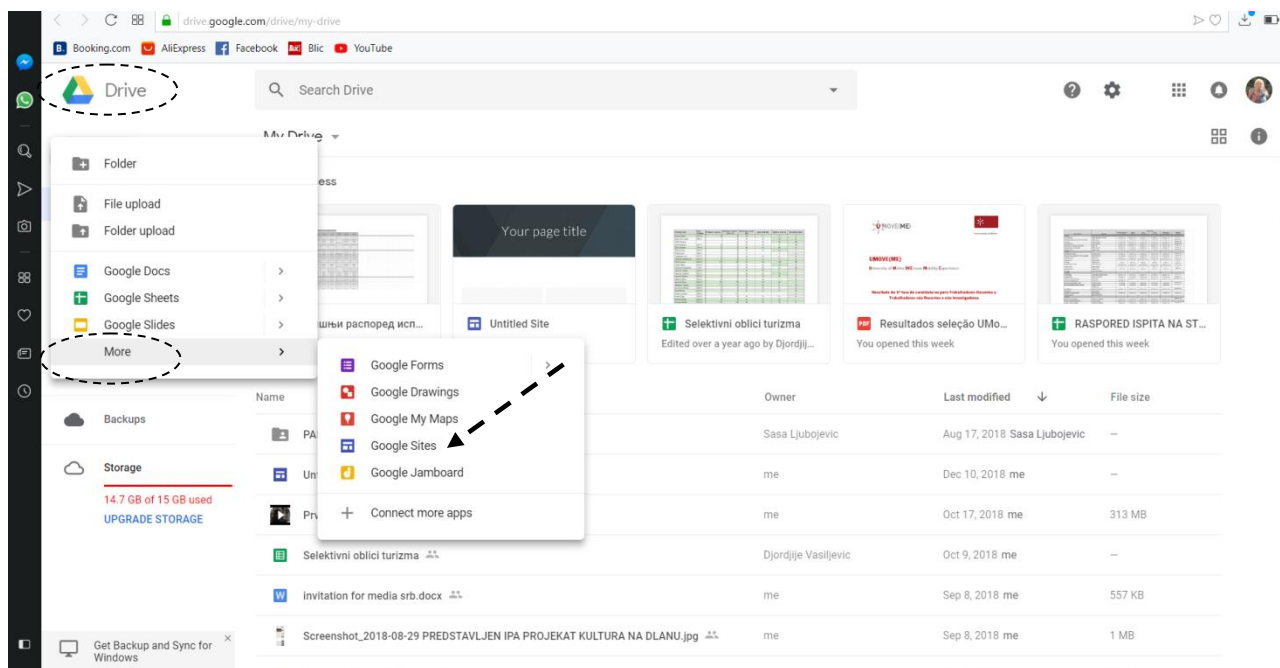
IZRADA SAJTA

Jedan od načina pravljenja sajta je putem *GOOGLE* pretraživača, čije su glavne prednosti:

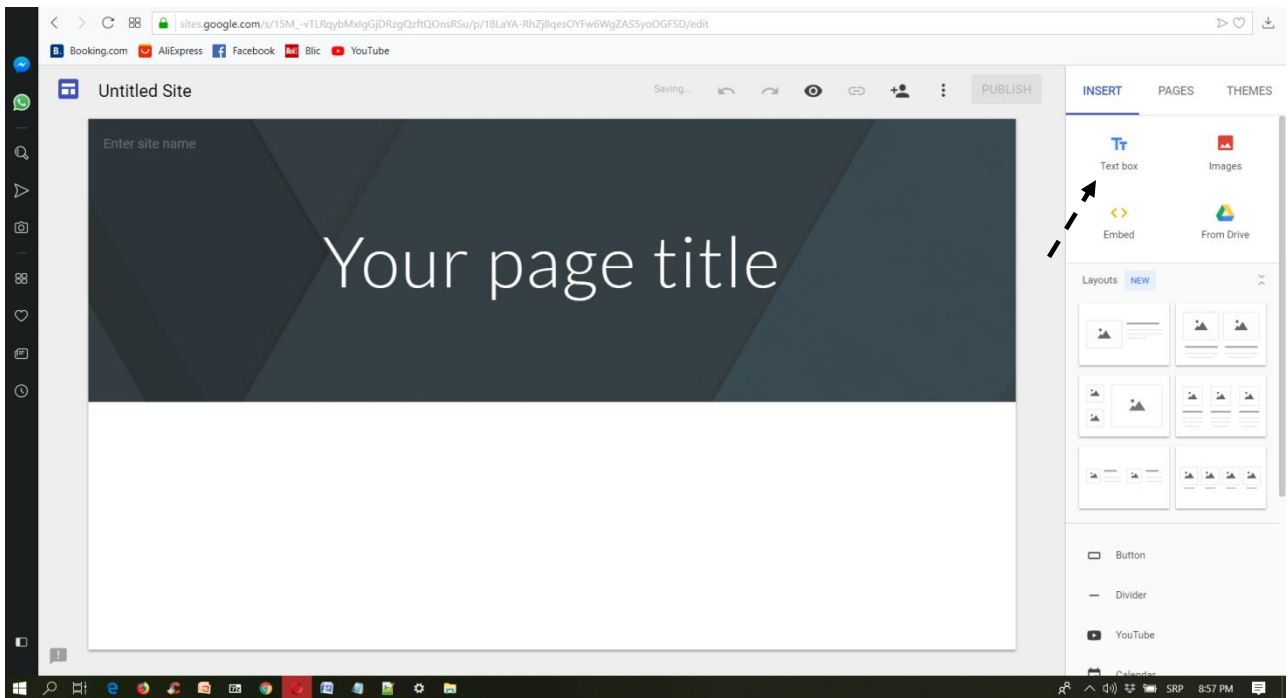
- jednostavnost izrade (nije potrebno prethodno znanje iz računarskog programiranja),
- brzina izrade sajta (za nekoliko sati može se postaviti osnovna verzija sajta),
- besplatna izrada postavka i održavnje sajta,
- mogućnost izrade sa bilo kog računara bez dodatnih instalacija (ne trebaju nikakvi dodatni programi / alatke) i dr.

Jedini uslov je pristup Internetu tokom njegove izrade, što je i neophodan uslov uopšte za korišćenje bilo kojih sajtova.

I korak: Pokretanje softvera (*Internet explorer, Opere, Mozilla Firefox...*), gde se u polju na pretraživanje unosi tekst **google sites**, pa se bira **Google Sites: Sign-in** ili odmah unesite adresu **www.sites.google.com**. Naravno, potrebno je imati google nalog, odnosno mejl adresu na Google mreži. Ili preko **Moj disk (My Drive)** idite na *New* i u padajućem meniju birajte *More / Google sites*.

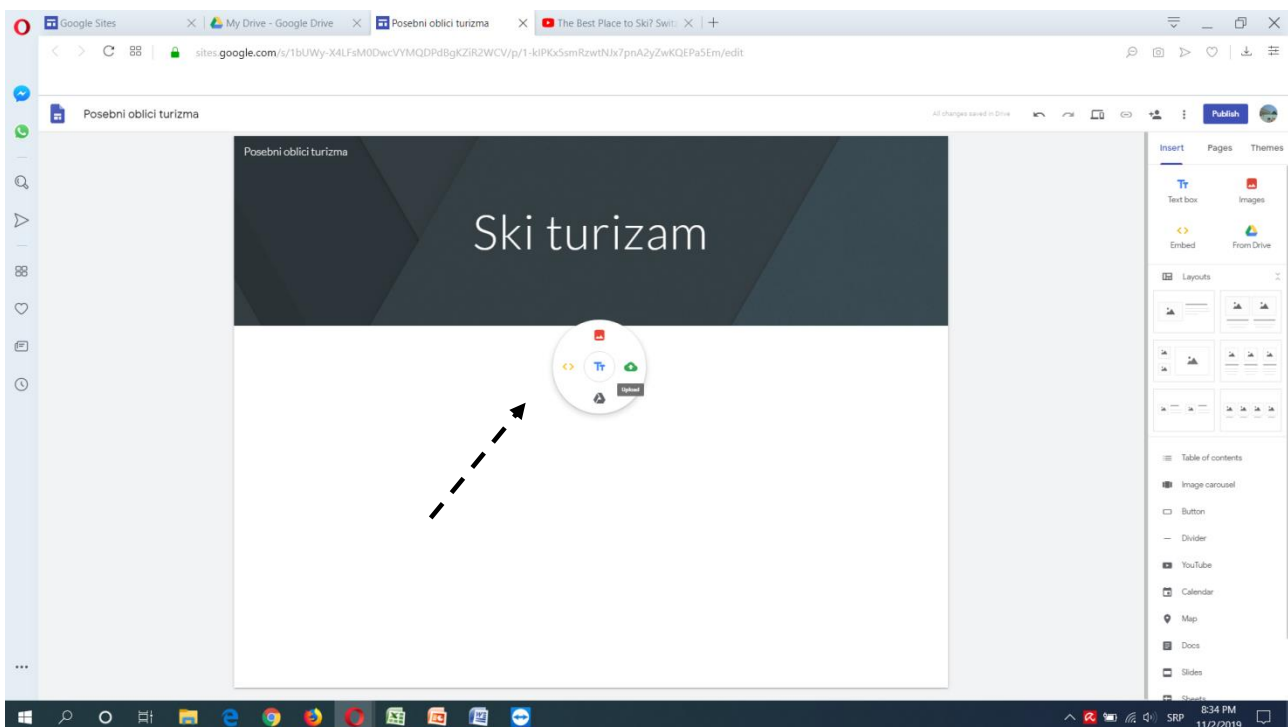

II korak: Odabrali komandu + u crvenom krugu, u donjem desnom uglu kako bi počeli sa kreiranjem vašeg sajta. Prvo treba uneti naslov sajta odabirom polja *Your page title*. To polje može povećavati dužinu klikom mišem na leve krugove na ivicama rama i povlačenjem mišem ka rubovima strane. Iznad tog polja sa leve strane takođe treba uneti i naziv sajta (*Enter site name*). Na ovom primeru će naziv sajta biti **Posebni oblici turizam**, a naslov strane će biti **Ski turizam**.

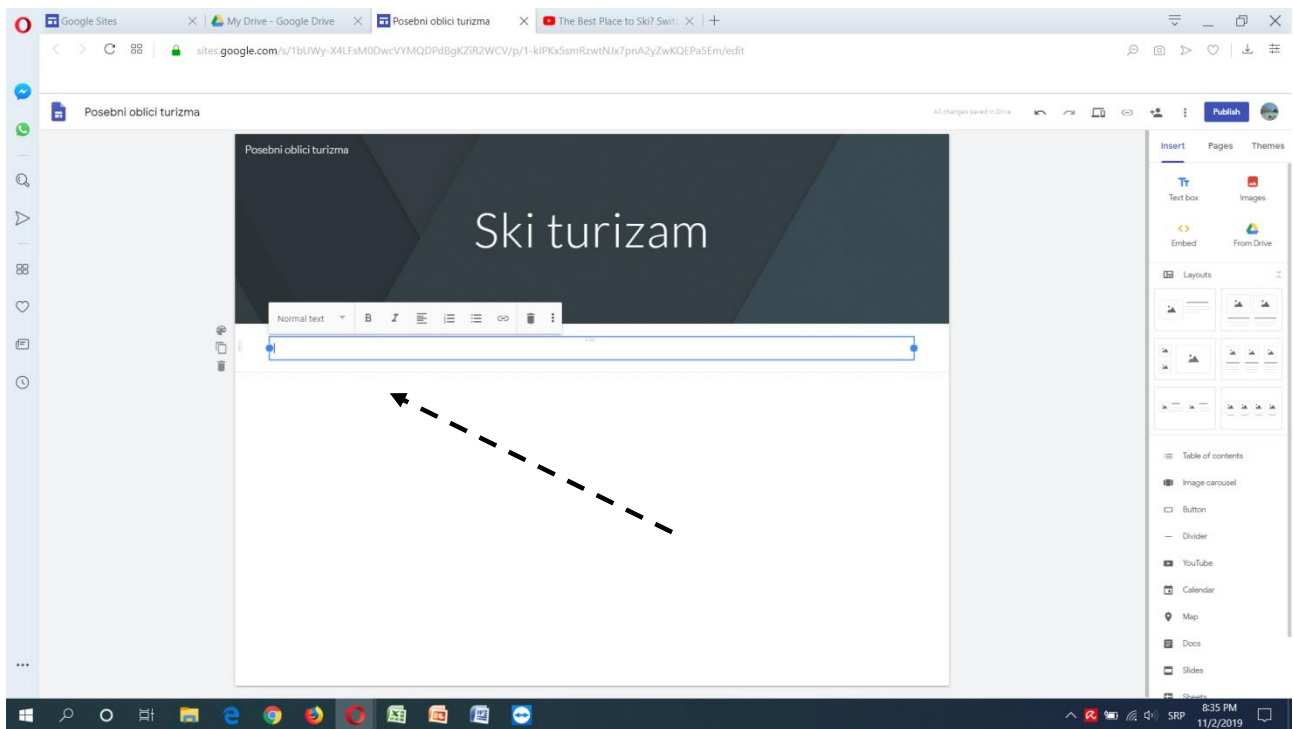

III korak: Sledeće što treba uraditi je postaviti polje za unos teksta (*Text box*), za šta se opcija nalazi u drugom redu na desnoj margini (kada je iznad označeno INSERT). Polje za unos teksta će se pojaviti na belom polju sajta (ispod sivog polja gde ste već uneli Naziv strane sajta).

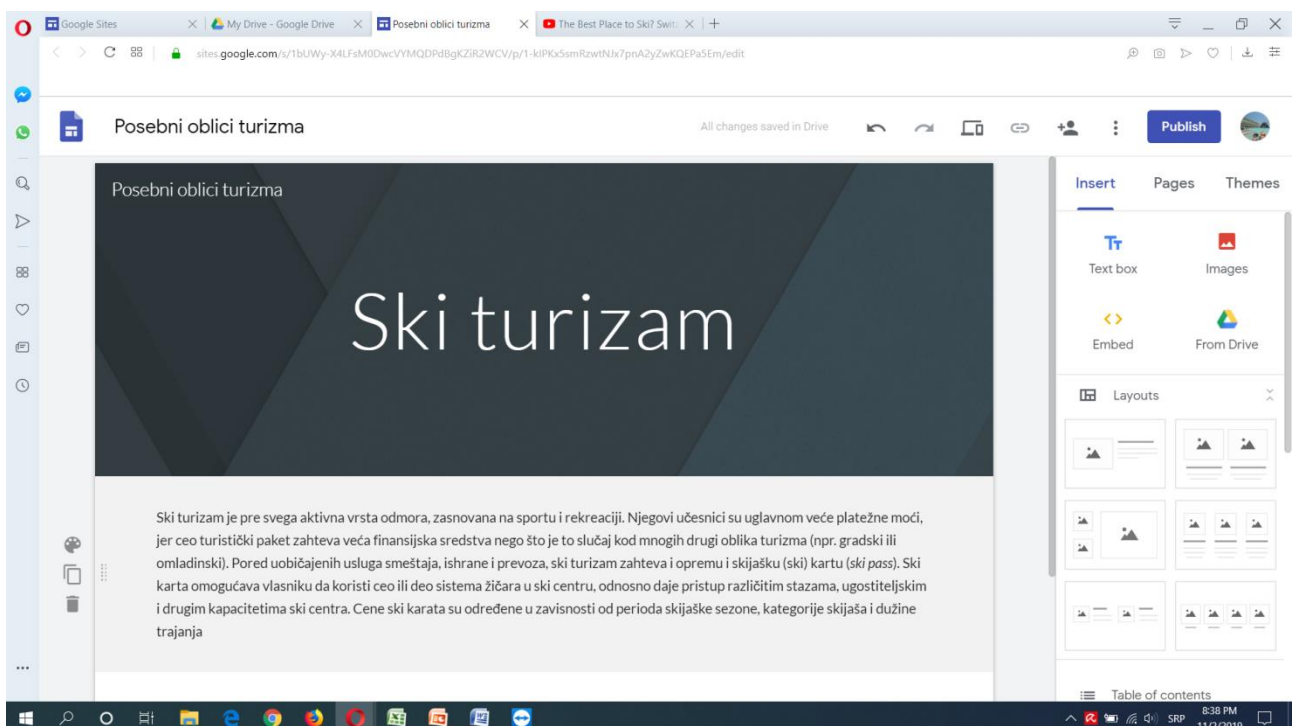
Drugi način da dobijete polje za unos teksta je da bilo gde na belom polju sajta kliknete dva puta. Tada će se pojaviti kružni meni, sa upcijama za unos teksta, slike...

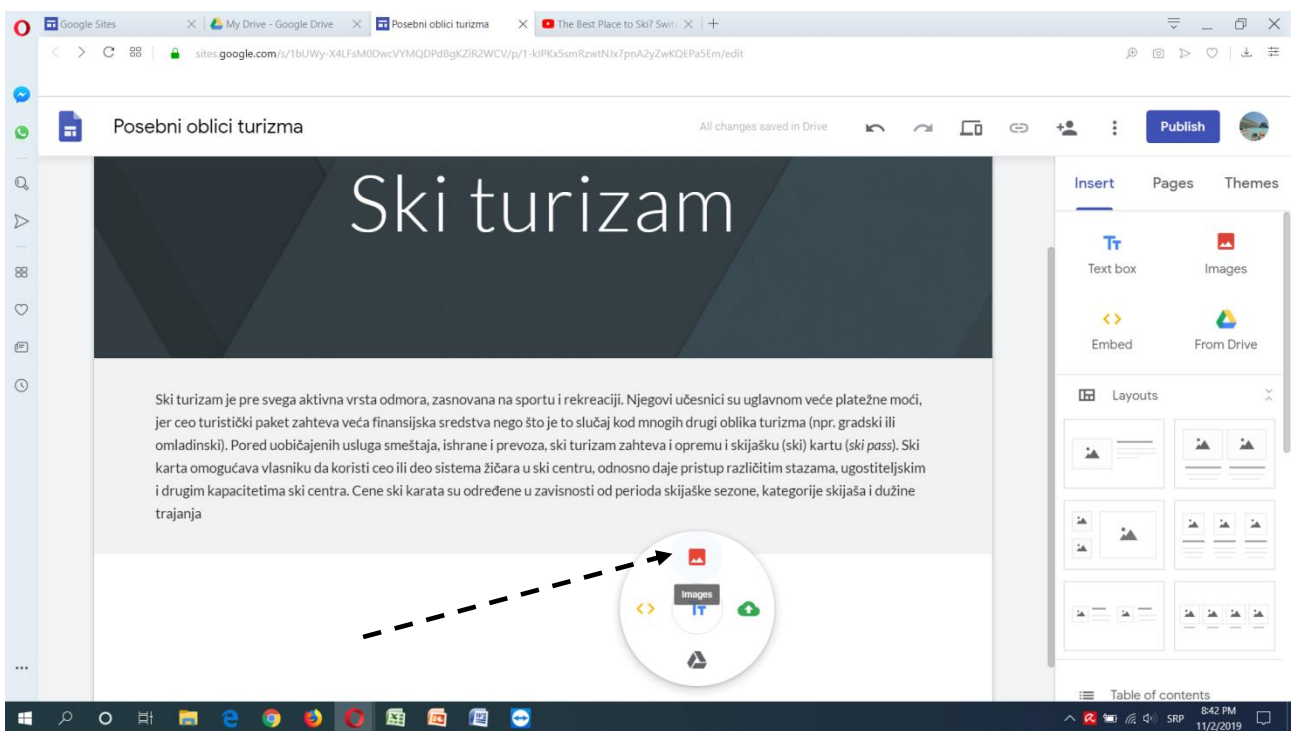
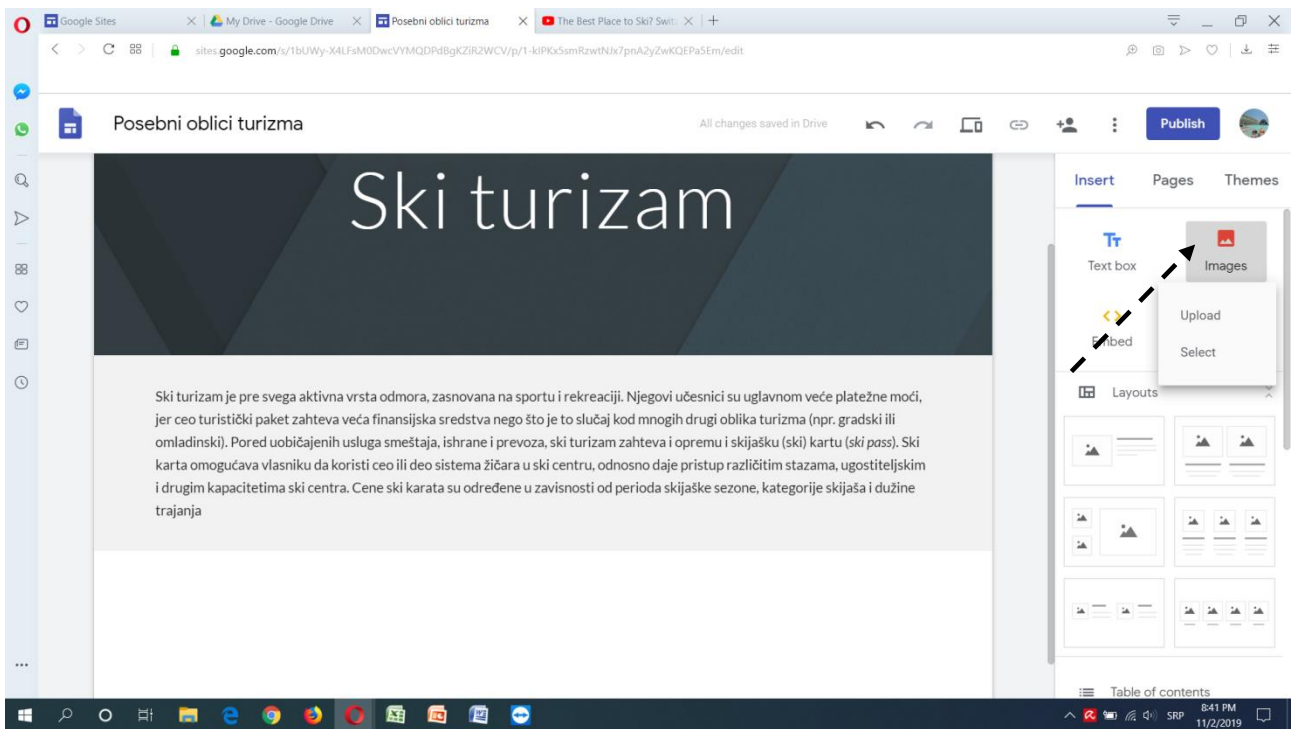
Odabrala sam centralnu opciju Text i strana sada izleda ovako:

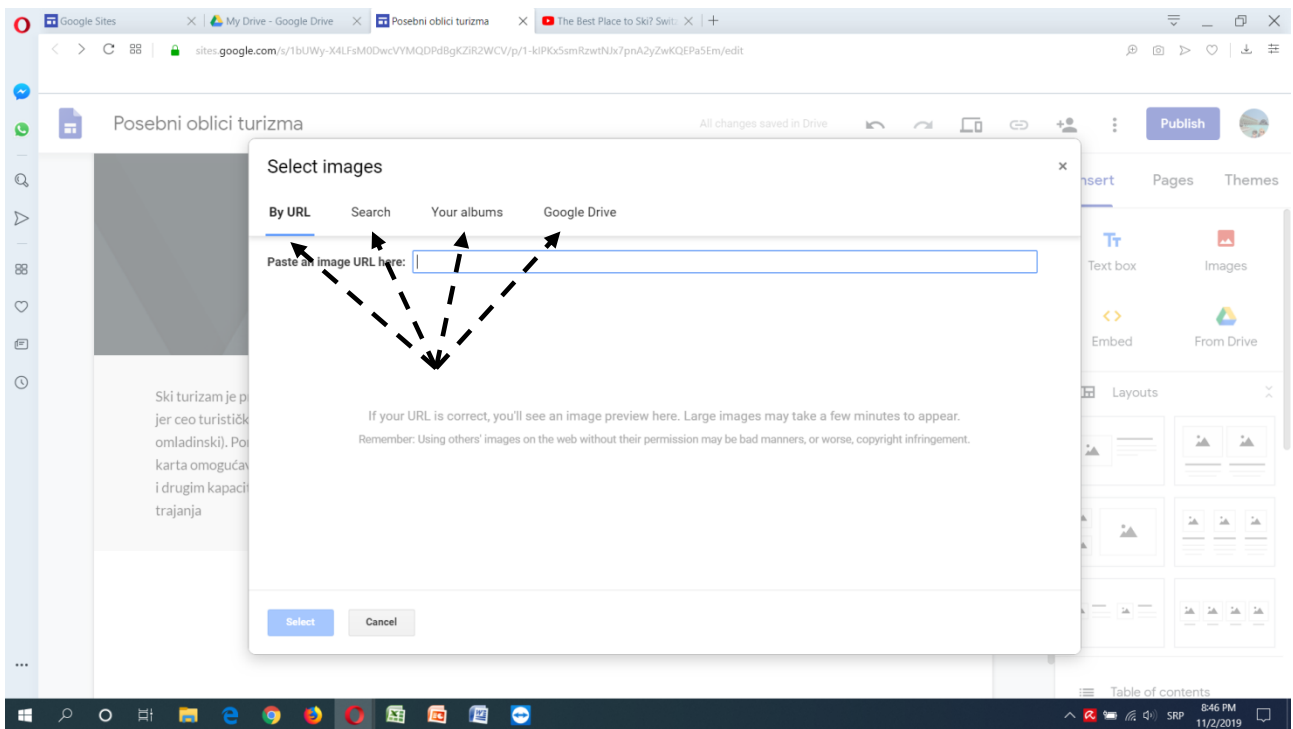
Tekst se unosi i oblikuje (stil, zдебљјana, iskošena slova... poravnanje...) na isti način kao kada se unosi u Word dokumentu.

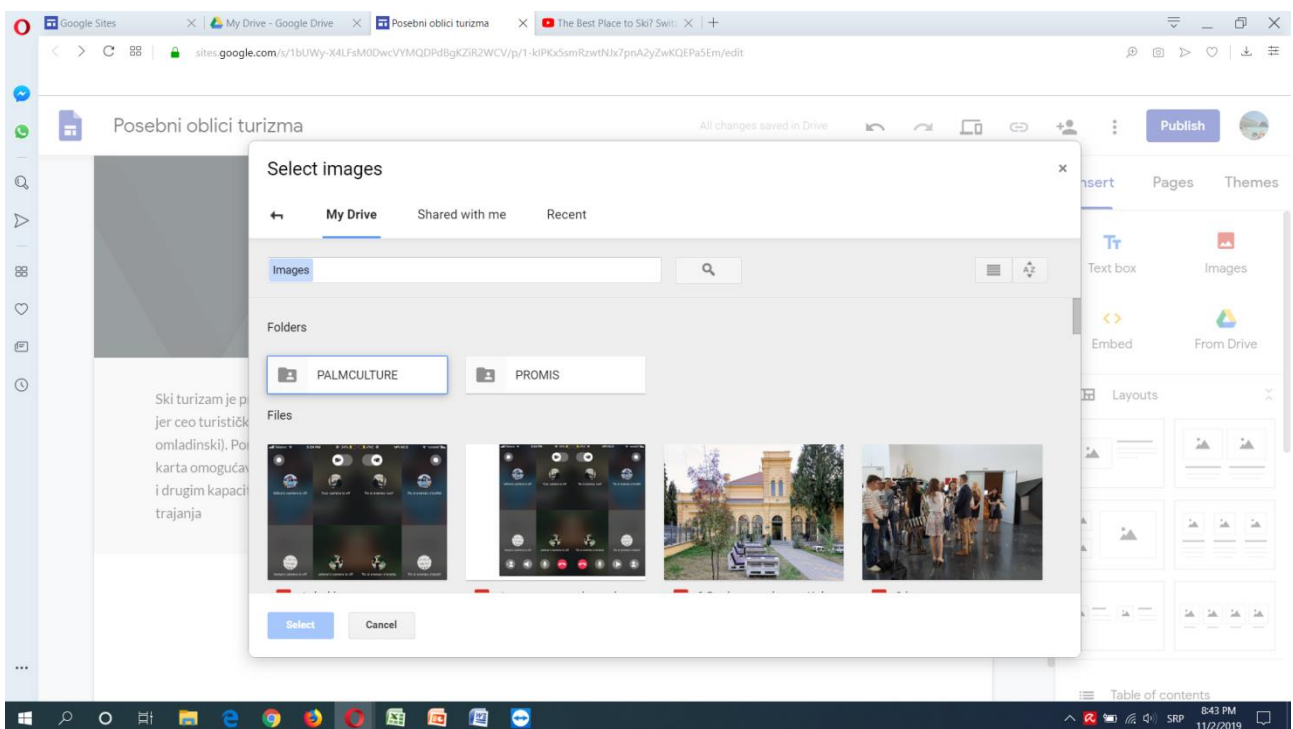
IV korak: Unos slika se takođe može izvršiti na više načina. Najjednostavnije je odabrati ikonu crvene boje u drugom redu margine sa desne strane – *Image* (kada je iznad označeno INSERT) ili klikom na prazno polje na radnoj površini sajta (oba načina su prikazana na slikama ispod).

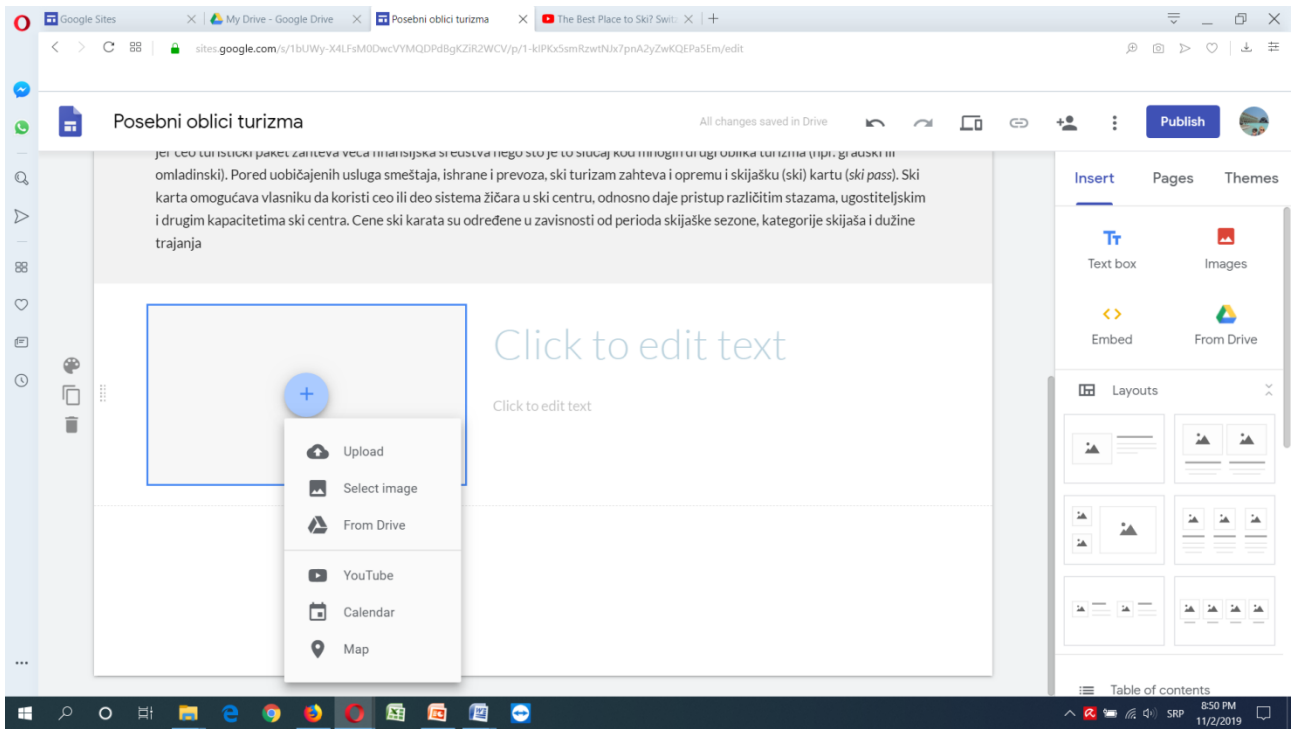
Slika se može preuzimati (unosom URL adrese, pretraživanjem - *Search*, odnosno iz vaše baze – album ili *Google Drive*) ili lepiti, opet na načine kao u Word dokumentu.

Na sledećoj slici je prikazano šta se dobije odabirom komande Google Drive.

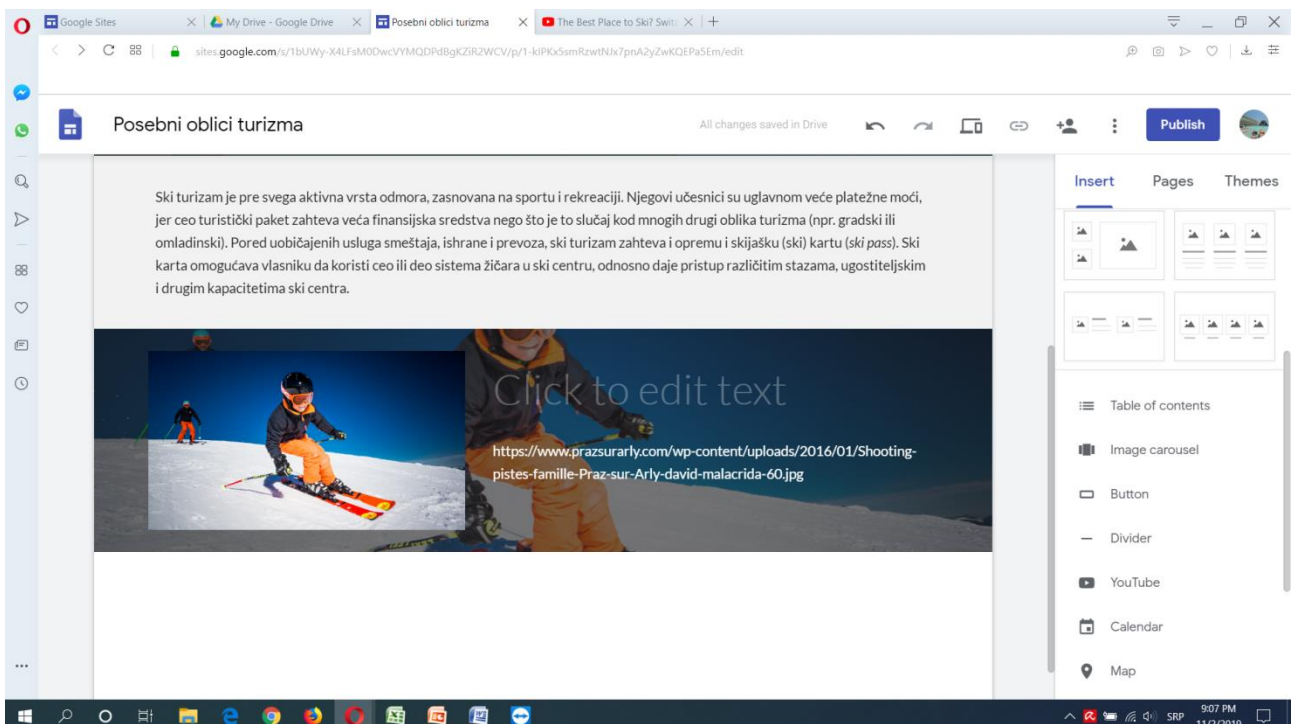

Takođe se na meniju sa leve strane pod nazivom *Layouts* može odabrati vizuelno rešenje, tačnije organizacija polja.

Kopiranjem URL adrese u polju za sliku i u polju za pozadinu dobija se sledeći izgled sajta.

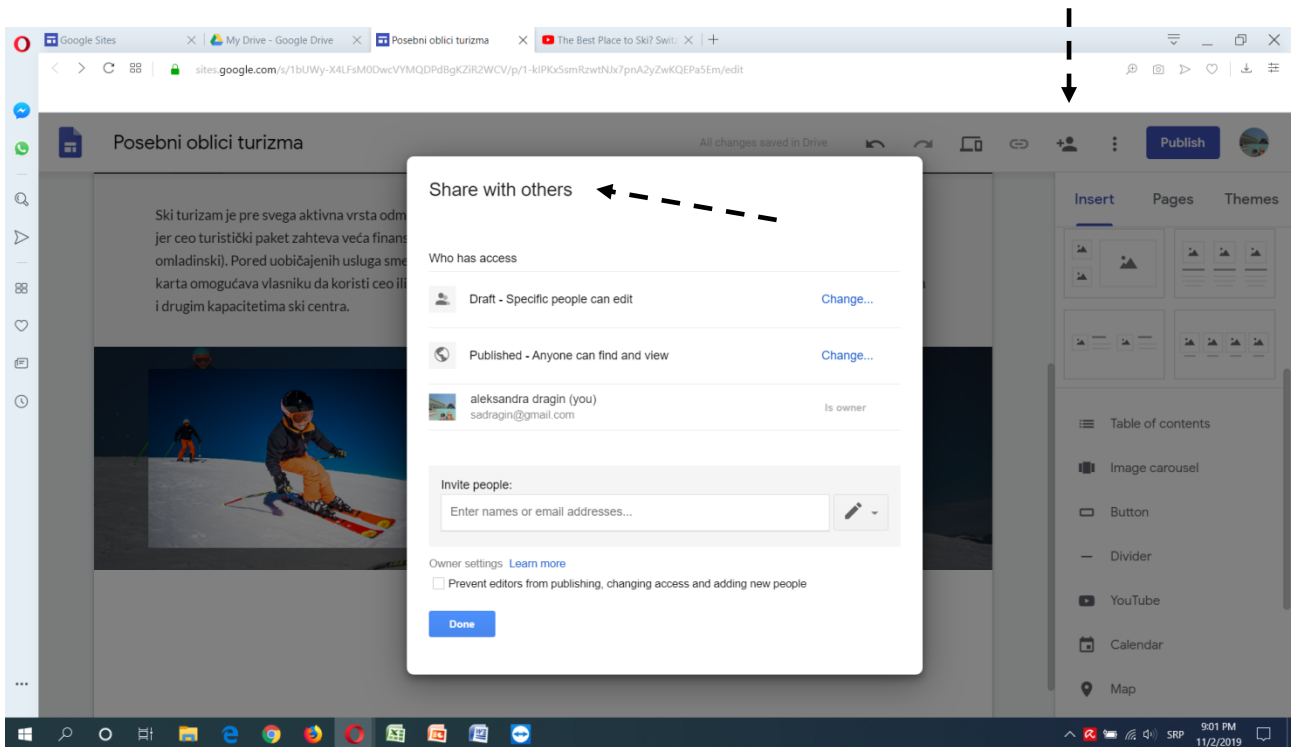
Radi poštovanja autorskih prava, **OBAVEZNO** uneti URL adresu pored slike kao izvor. Isto važi i za preuzetii tekst ili bilo kakve ilustracije (sheme, tabele, grafikoni, skice...).

Slika se prosto može i prevući sa radne površine ekrana i naneti na stranu sajta.

V korak: Vidljivost sajda na Internetu se postiže odabirom ikone sa prikazom čoveka do pojasa i simbola + koja se nalazi gore desno. Tada se dobija sledeći meni sa nazivom *Share with other*.

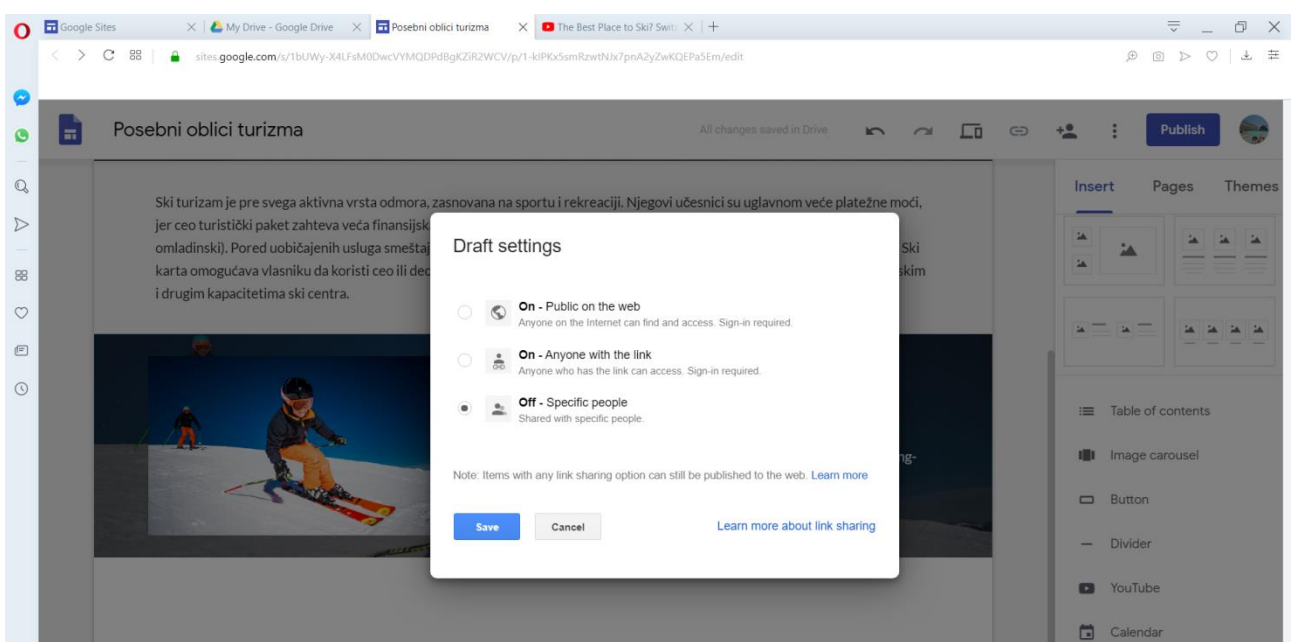

Dalje možemo određenoj osobi da damo pristup linku (slika iznad), tako što ćemo uneti njen mejl kod polja iznad kog piše *Invite people* (2). Ta osoba može da vidi sajt (*Can view published*), a može da joj se da mogućnost da vaš sajt uređuje (*Can edit*).

Dalje, odabirom opcije *Draft – Specific people can edit / Change* (3), dobijamo tri naredne opcije, a odnosi se na to ko ima pristup našem sajtu i može da ga uređuje:

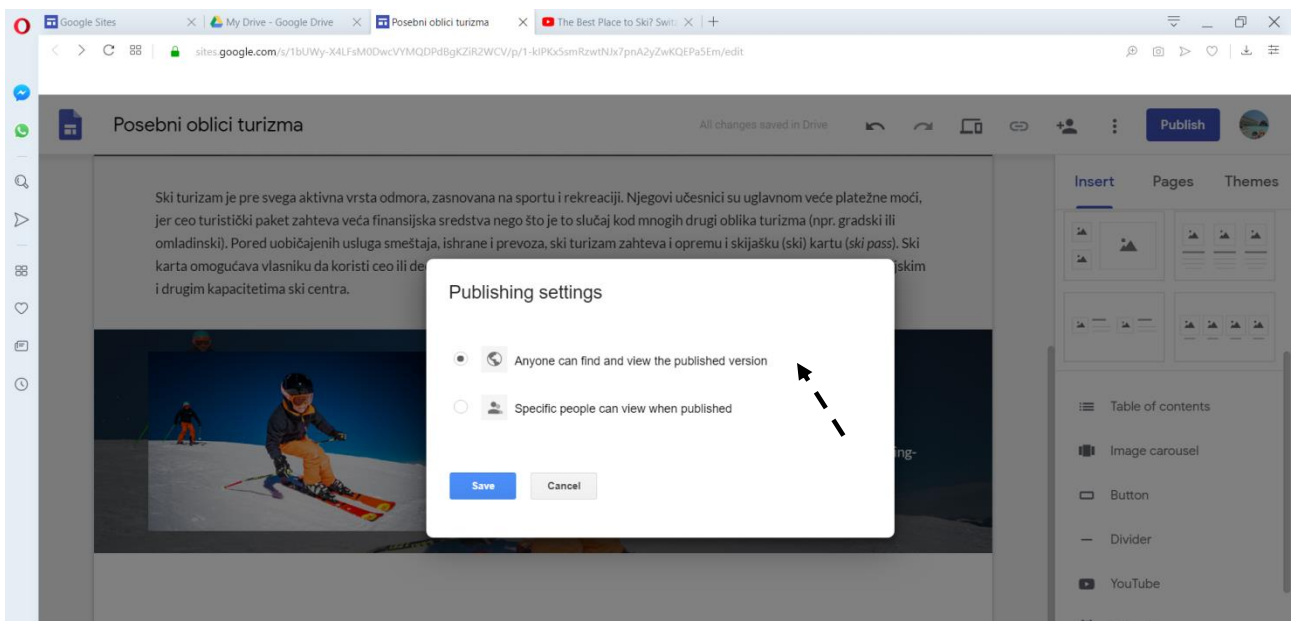
- *On – Public on the web* – Svako putem Interneta ima pristup, ali je neophodna prijava (Sign in);
- *On – Anyone with the link* - Svako ko ima adresu vašeg sajta ima pristup, ali je neophodna prijava (Sign in);
- *Off – Specific people* – pristup se daje samo određenim ljudima.

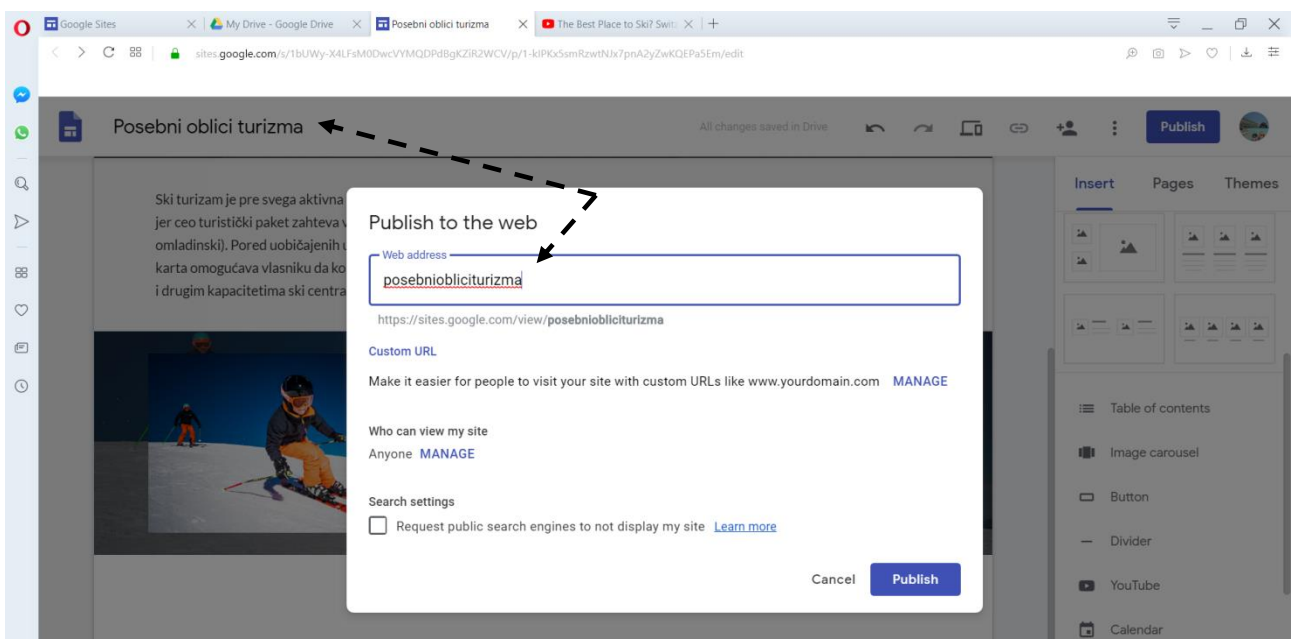
Ako ne želite da vam drugi menjaju sajt, obavezno obeležite Off – Specific people i kliknite na opciju *Save*.

Sledeće što treba odrediti je ko će videti vaš sajt (bez mogućnosti uređivanja – menjanja). I tu ima nekoliko opcija:

- *Anyone can find and view the published version* – Svako može videti vaš sajt;
- *Specific people can view when published* – Samo odabrane osobe mogu videti vaš sajt. Ova opcija je veoma pogodna za rad u školi – sa đacima celog odeljenja ili npr. sa članovima sekcije. Onda se kod opcije ispod *Invite people* na padajućem meniju kod simbola za olovku bira opcija *Can view published*, pa se umesto olovke pokazije simbol oka.

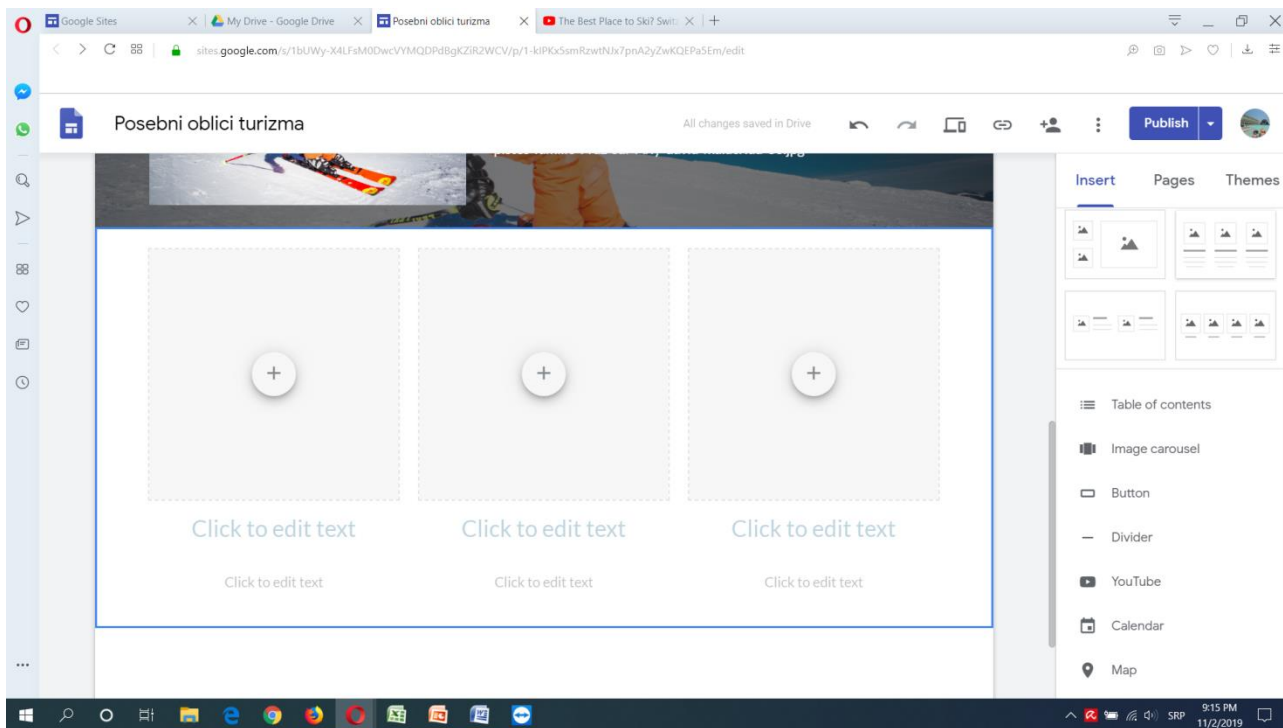

Potrebno je dalje postaviti sajt na mreži odabirom opcije PUBLISH, koja se nalazi u gornjoj liniji, što je prikazano na sledećoj slici. Tu dobijamo adresu, koju će program automatski napraviti kombinacijom reči koje smo ukucali za naziv sajta u gornjem levom uglu na početku.

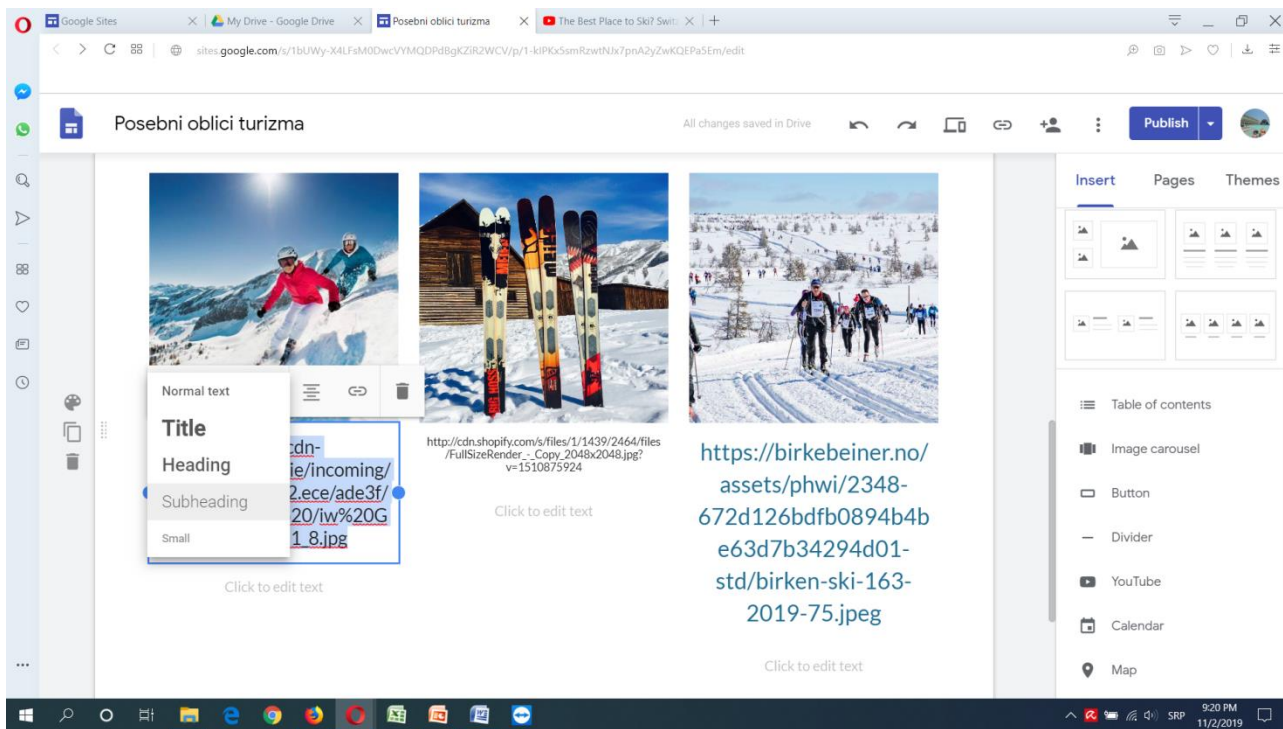

Važno je potvrditi opciju PUBLISH. Adresa ovog sajta je tako <https://sites.google.com/view/posebniobliciturizma>

VI korak: Što se tiče daljeg uređivanja izgleda i sadržaja sajta, komanda *layouts* (na sredini desne margine) daje mogućnost vizuelnog rasporeda teksta i ilustracija na strani sajta.

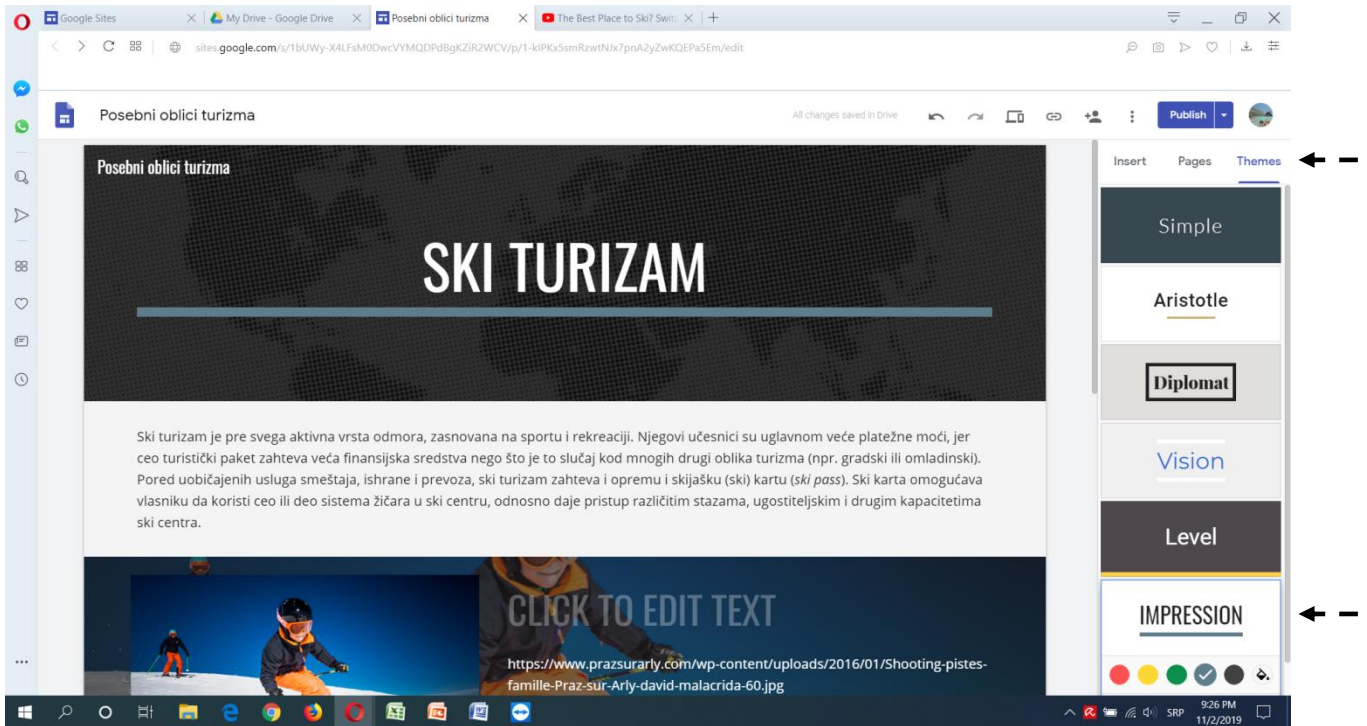

Kod navođenja izvora postoji mogućnost odabira veličine teksta. Kod izvora prikazane srednje slike ispod, odabrana je opcija *Small*.

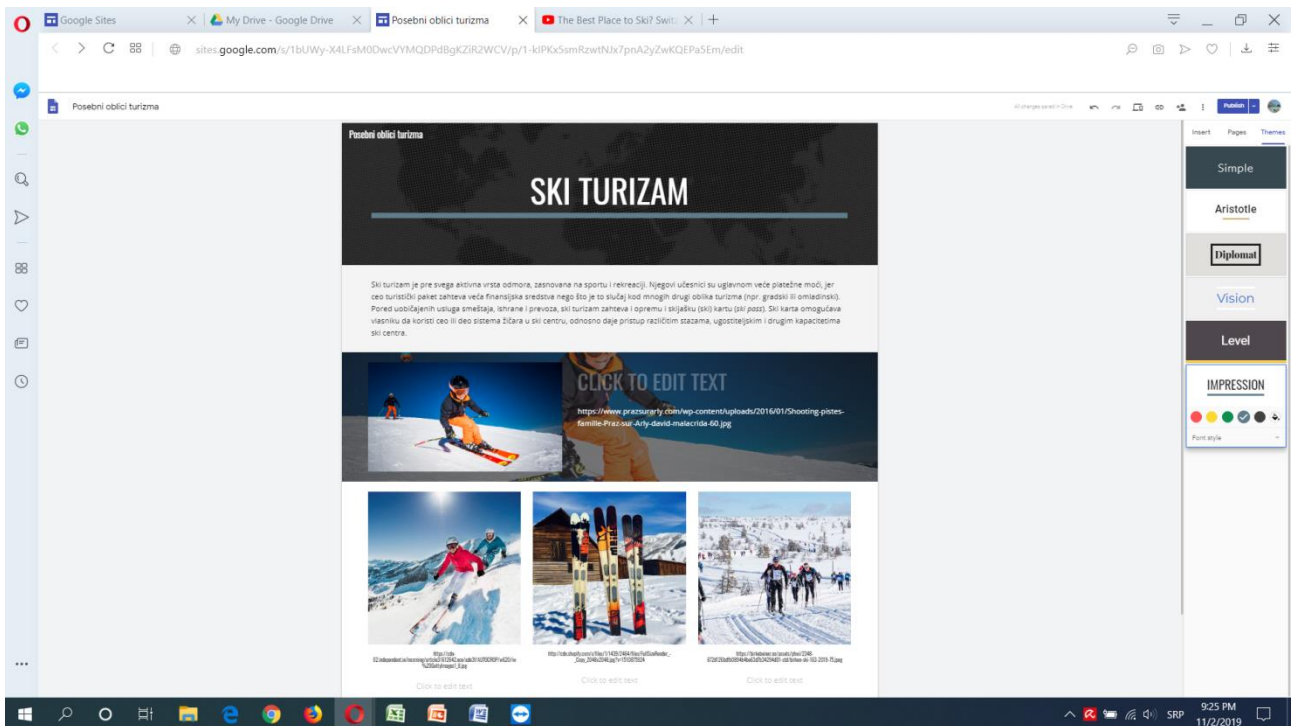

Kod prostora za ilustraciju mogu da se unose različiti sadržaji, sa različitih izvora, kao što su slika, datumi sa napomenama ili opcije iz kalendara, sadržaj sa Youtube kanala, mapa.

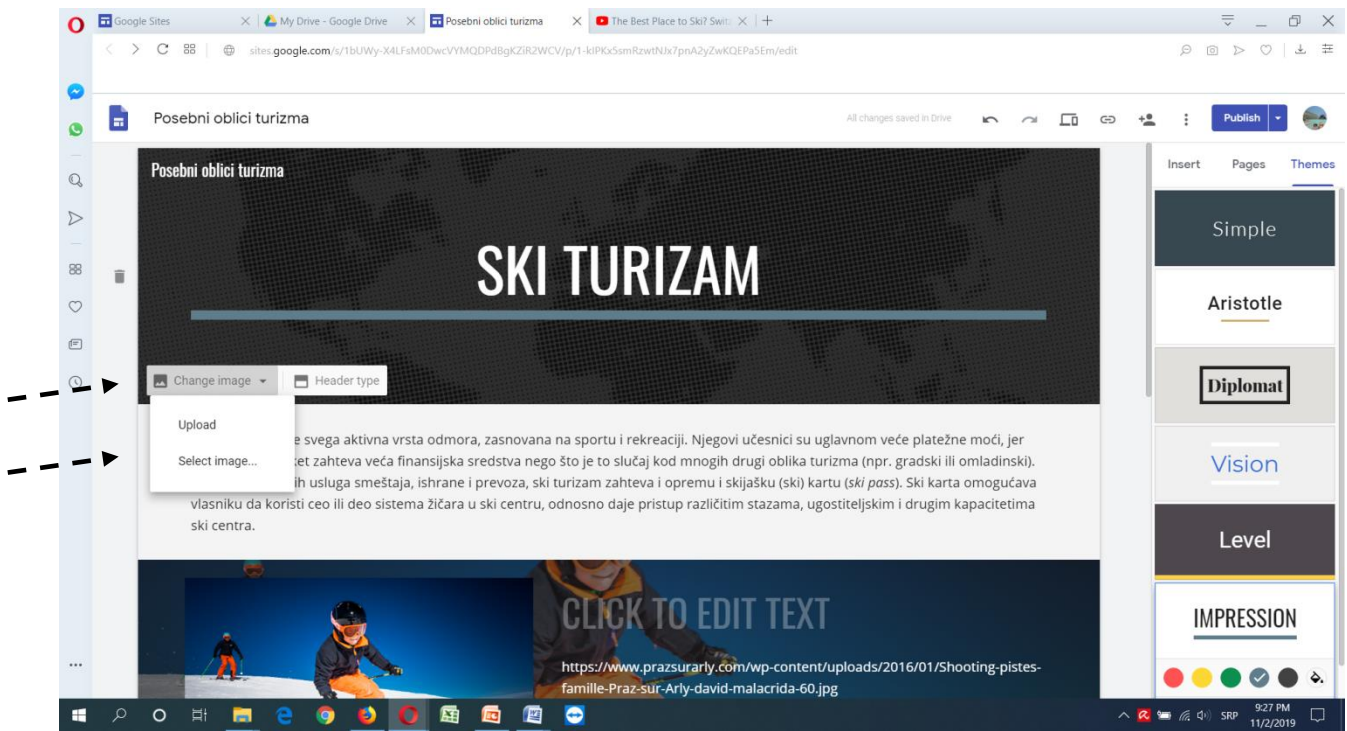
VII korak: Odabirom opcije THEMES (teme) u gornjem desnom uglu, biraju se boje pozadine i teksta sajta, odnosno gotovo vizuelno rešenje.

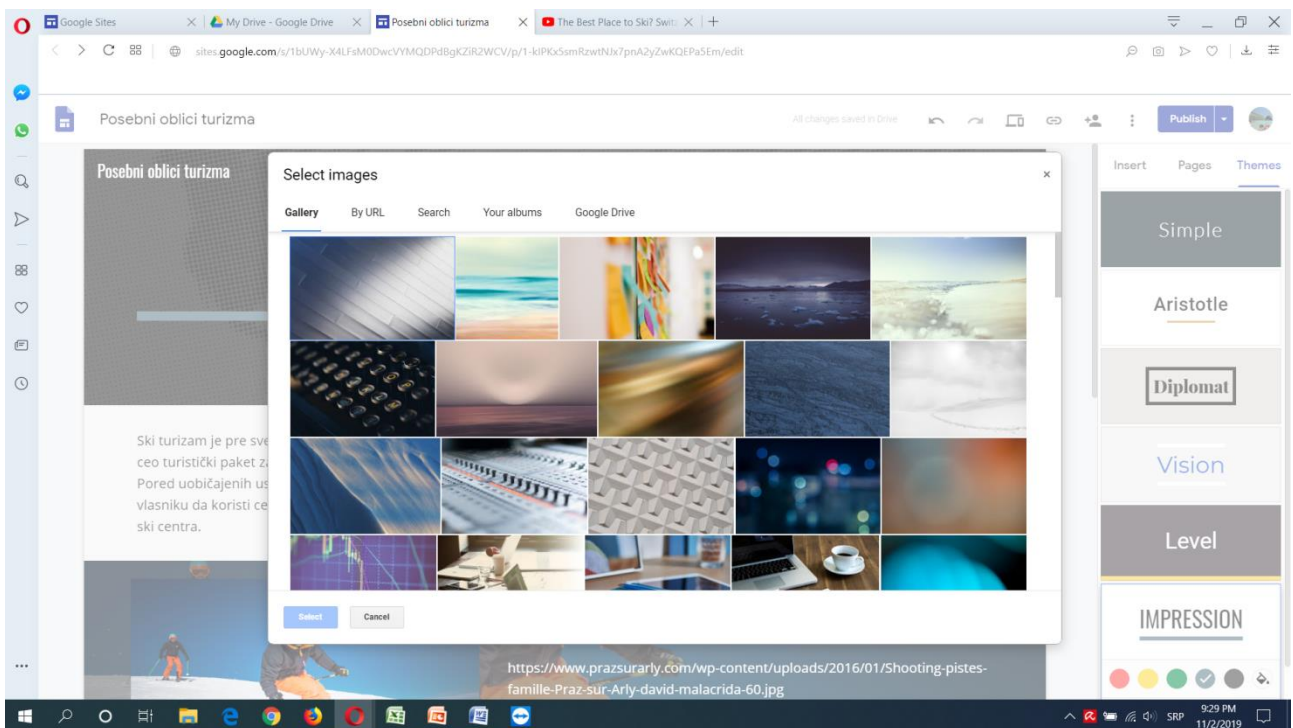
I sajt sada izgleda ovako:

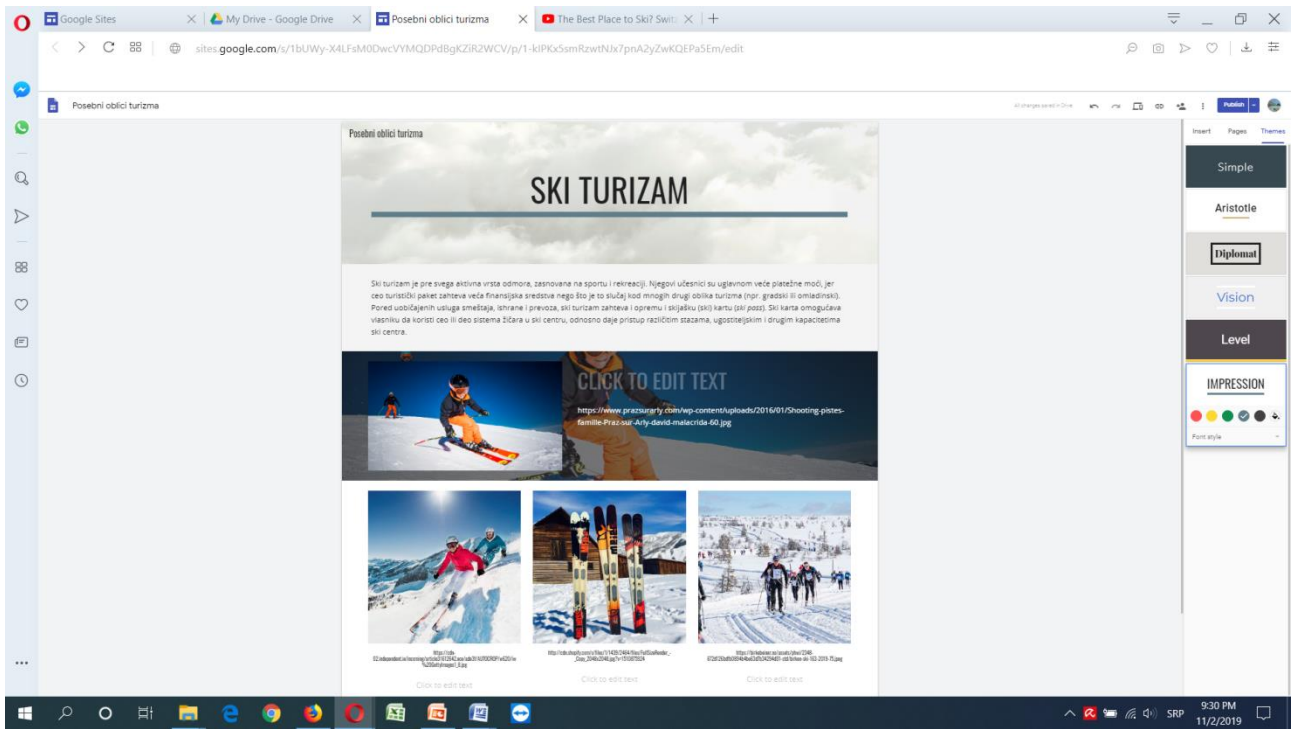

Dalje se može menjati ponuđena pozadina gornjeg dela strane, klikom na pozadinu u meniju po sredini desne margine.

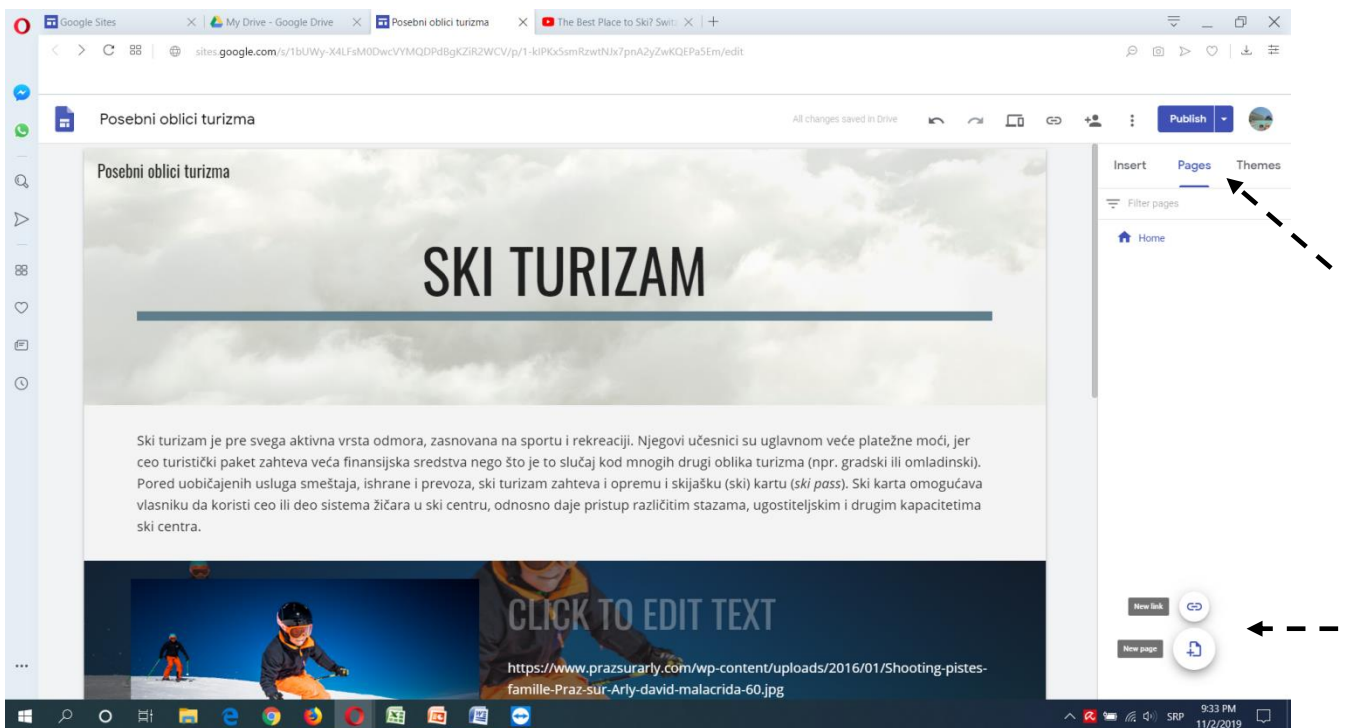

Kod opcije **Select image** moguće je odabrati ilustraciju iz galerije, sa Interneta, Google Drive memorije itd.

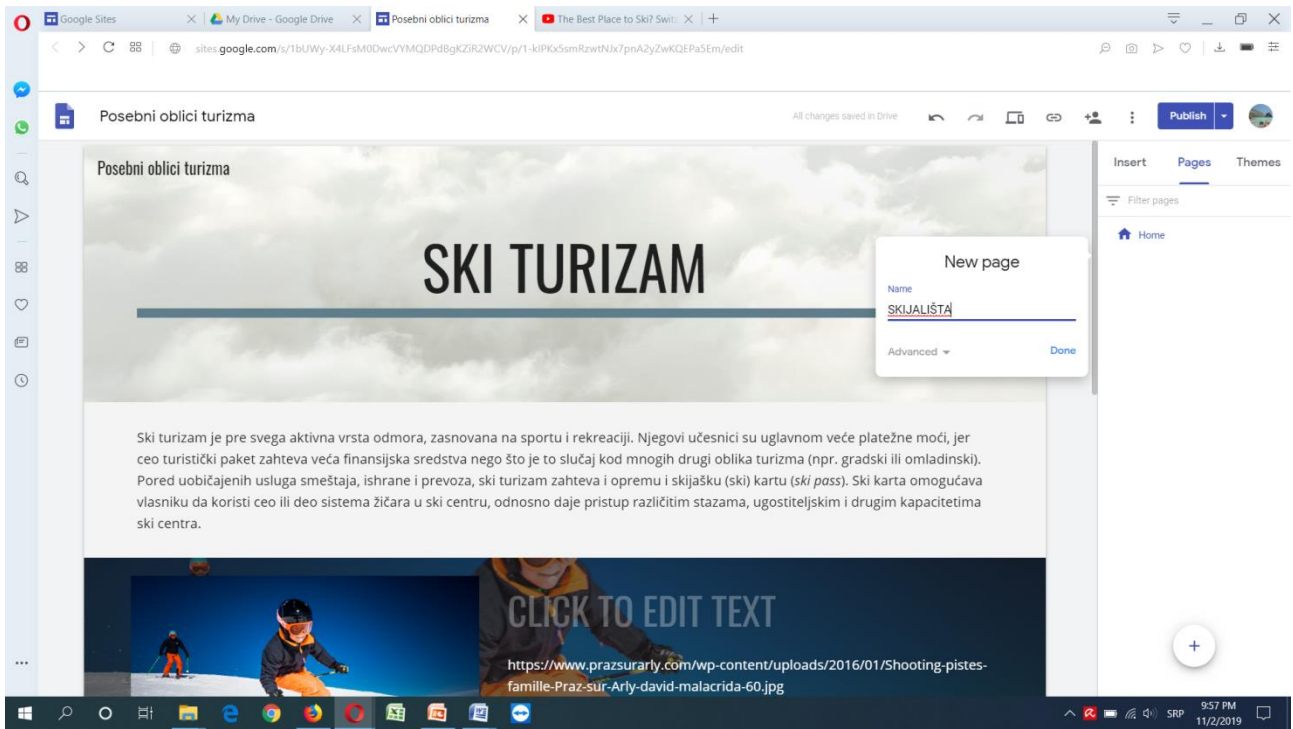

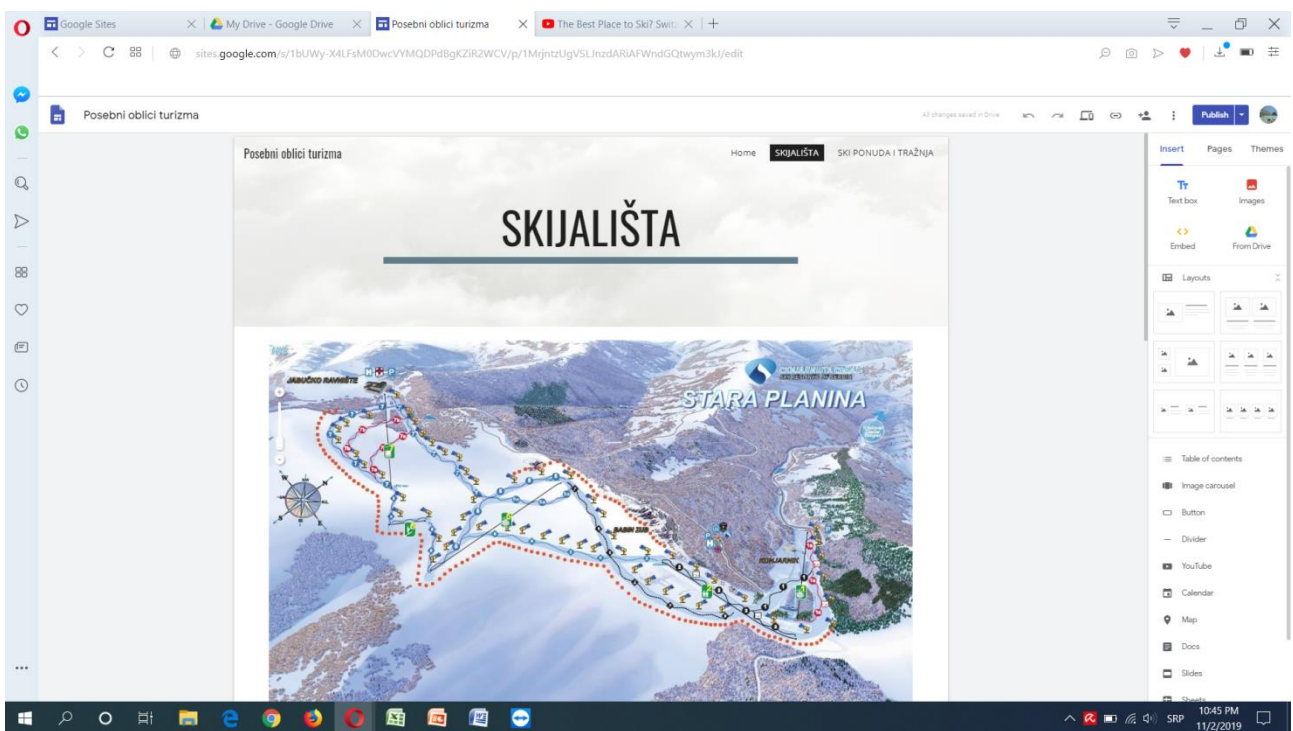
VIII korak: Na sajt je moguće dodavati strane. Potrebno je otići na opciju *PAGES* u gornjem desnom uglu i kliknuti na *+ / New pages* u donjem desnom delu ekrana.

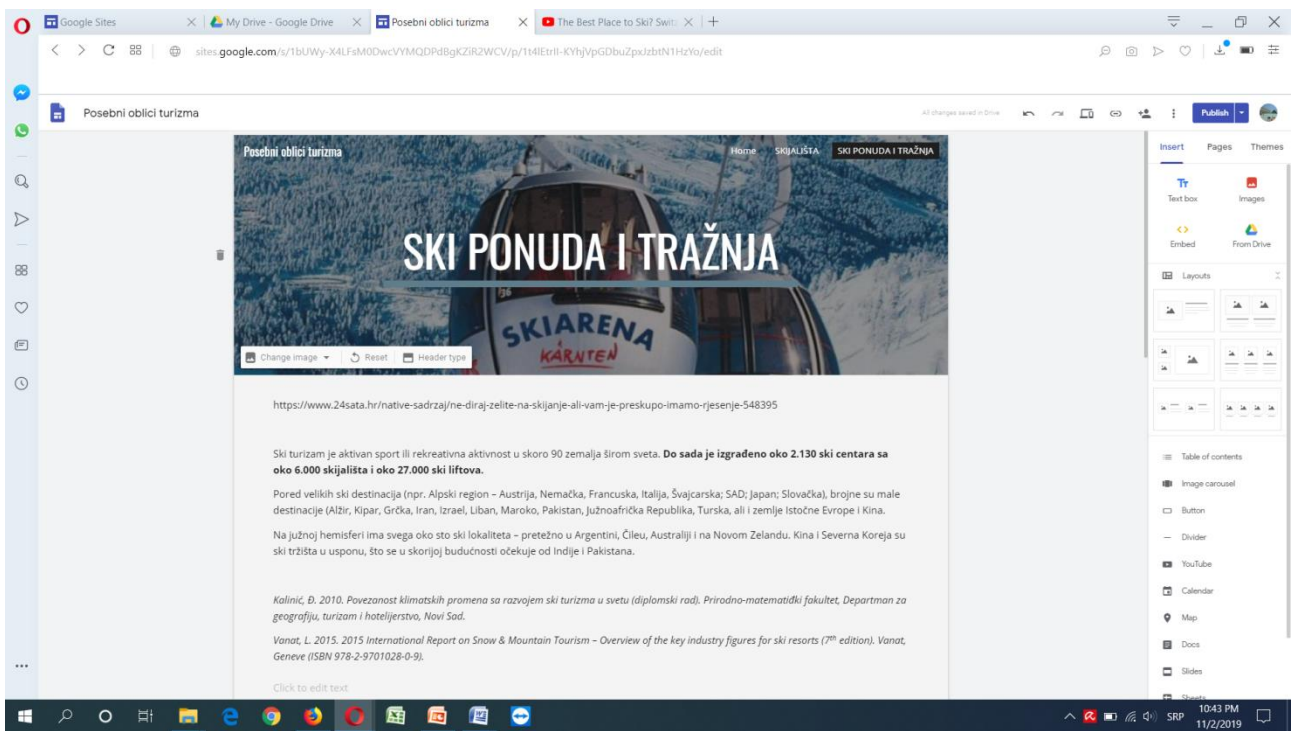
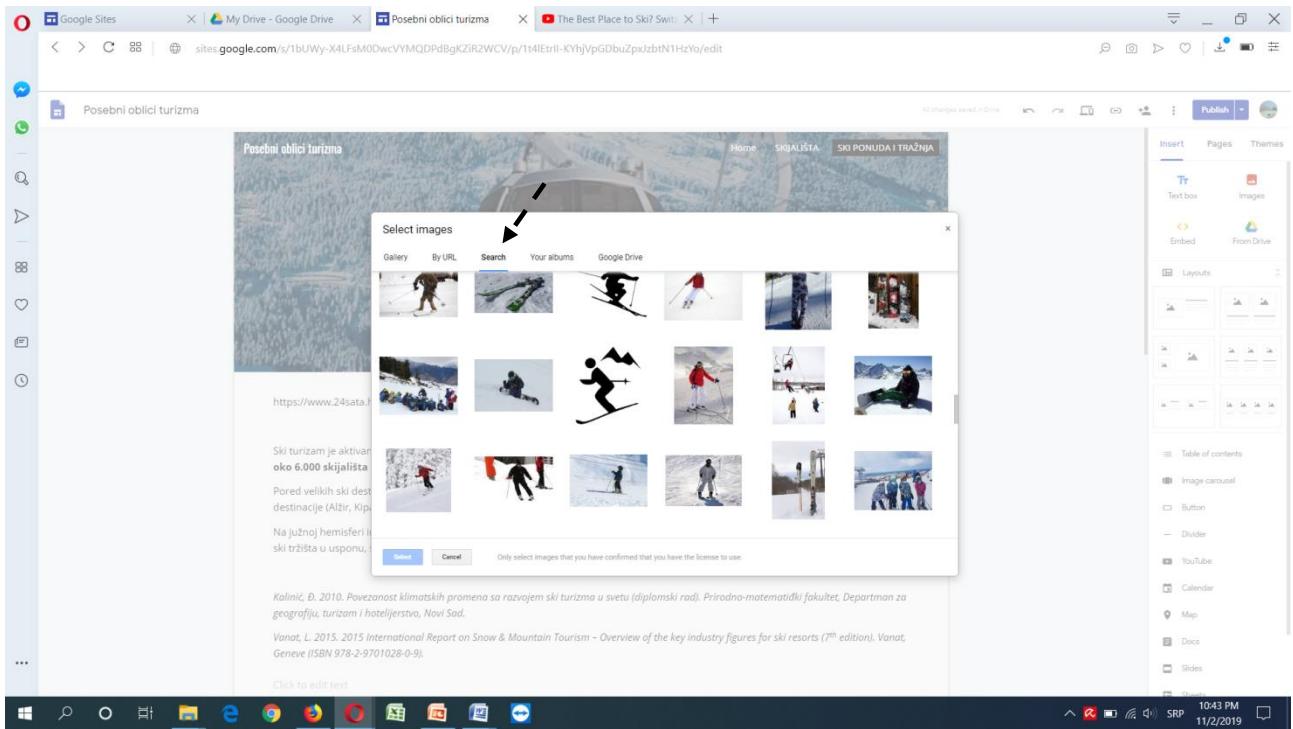
Nakon toga će se pojaviti prozor za unos naziva nove strane, a zatim se ona može popunjavati željenim sadržajem.

Postavljeno je i nekoliko podstrana, što se vidi gore desno.

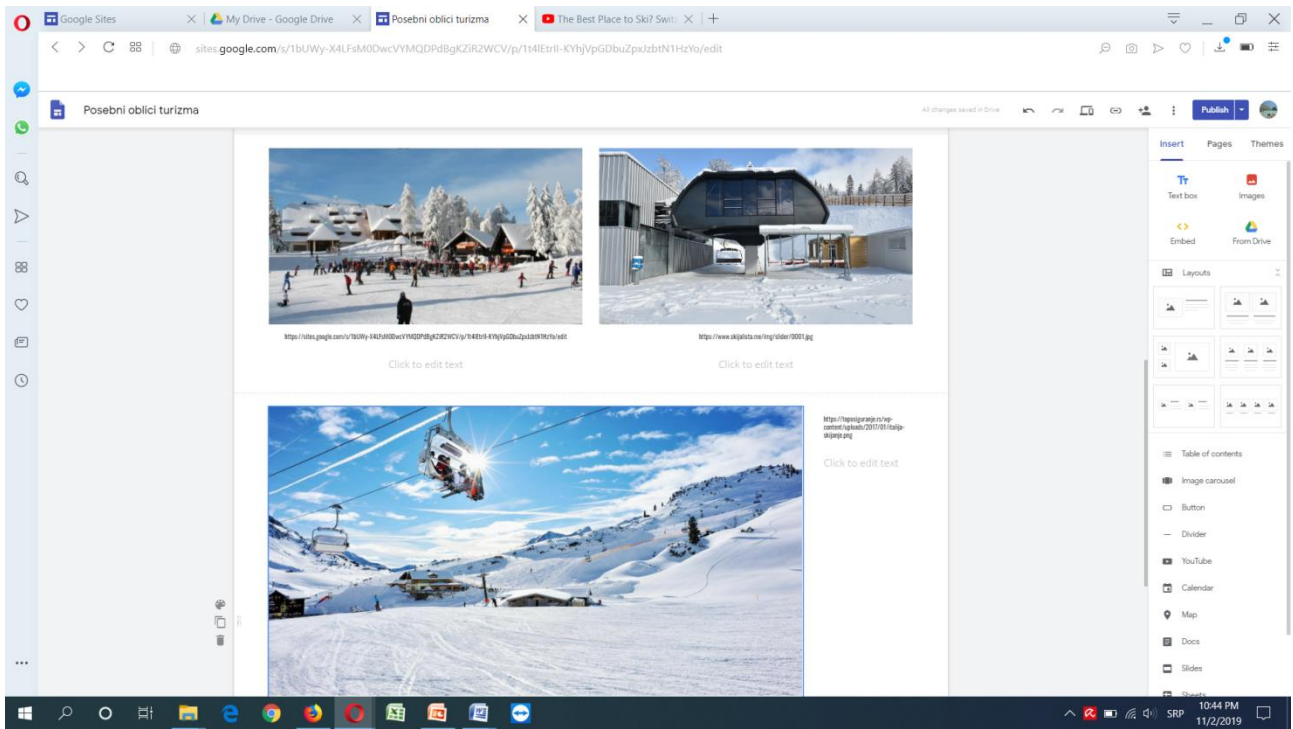

Na novoj strani (podstrani) je zatim promenjena pozadina gornjeg dela strane pomoću alatke Search.

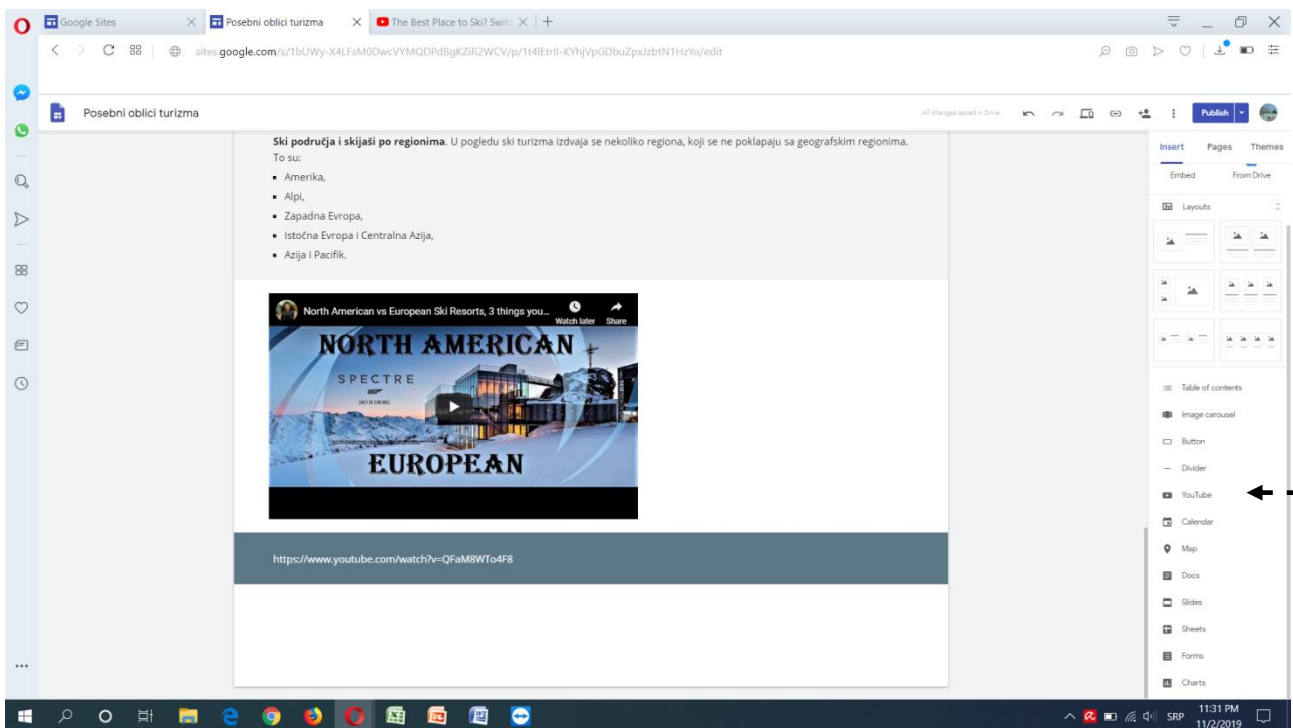

Dodati su tekst i slike sa izvorima.

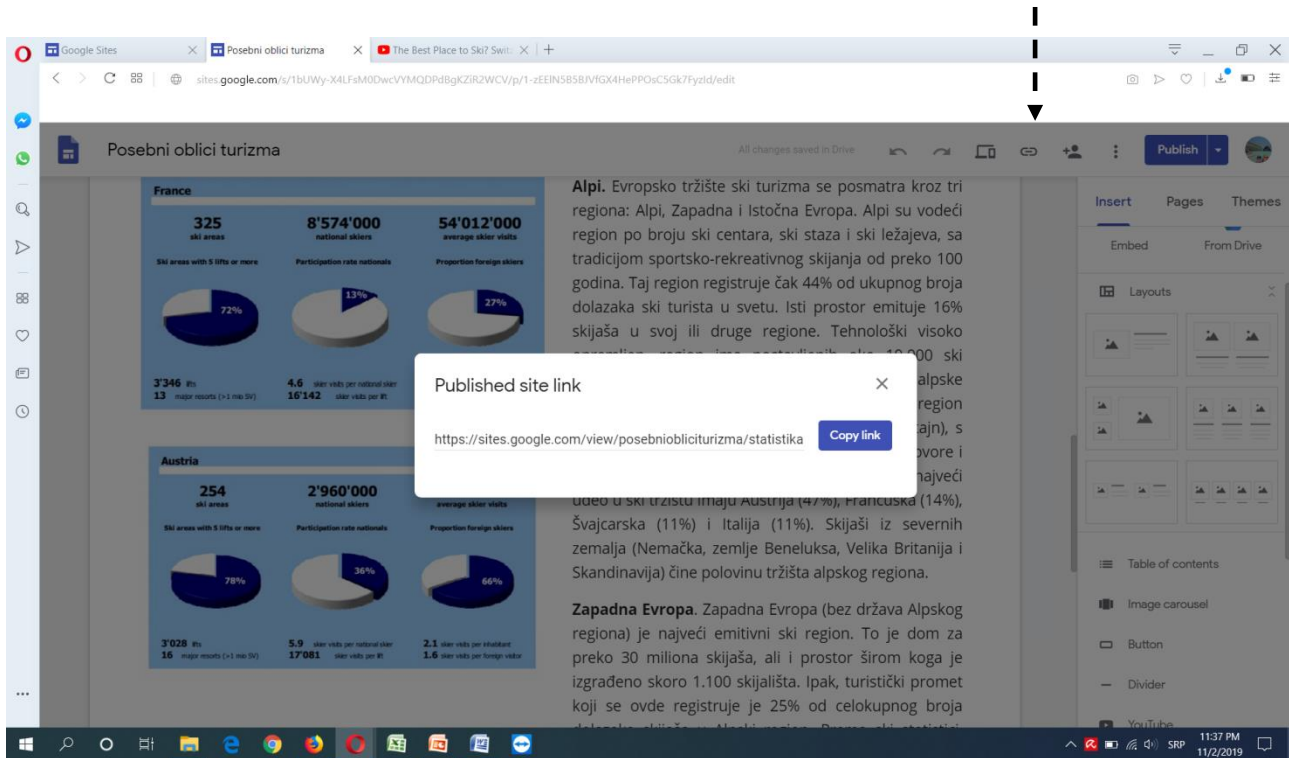

Na stranicu je moguće dodati tabelu, grafikon, slajd, youTube... Te opcije su pod opcijom INSERT na desnoj margini.

Adresa sajta (<https://sites.google.com/view/posebniobliciturizma/statistika>) se može iskopirati odlaskom na ikonicu za link u gornjem desnom uglu.

Konačna verzija sajta će biti vidljiva nakon odabira opcije PUBLISH, koja se nalazi u gornjem delu sajta.

Kod svakog novog odlaska na sajt, izmene su moguće nakon odabira opcije označene simbolom olovke u donjem desnom uglu. Nakon svake naredne izmene opet je potrebno potvrditi opciju PUBLISH u gornjem delu sajta.